

Vår dato: 29.11.2019

Deres dato: 11.10.2019

Vår referanse:

Deres referanse: 19/5821-1

Til

Nærings- og fiskeridepartementet

Vedr. høring om endring i akvakulturloven for å sikre hjemmel for å kutte produksjonen i produksjonsområder der miljøtilstanden ikke er akseptabel

Det vises til Nærings- og fiskeridepartementets høringsnotat av 11. oktober 2019 med forslag til forskrift om utnyttelse av produksjonskapasitet i produksjonsområder for lakseoppdrett med uakseptabel miljøtilstand.

Sjømat Norge oppfatter høringsnotatet hovedsakelig som en beskrivelse av bakgrunnen for trafikklysordningen og hjemmelsgrunnlaget for å regulere produksjonen. Sentralt i forhold til departementet sin vurdering av hjemmelsgrunnlaget er den endringen som ble gjort i Akvakulturloven i vår, med endringen i §9, «Tilpasning av produksjon av hensyn til miljøet, og endring og tilbaketrekking av akvakulturtillatelse».

Departementet foreslår forskriftsbestemmelser som innebærer begrensninger i utnyttelsen av produksjonskapasiteten i røde områder. Det vises til at dersom bestemmelser om utnyttelse av kapasitet skal inngå i en eksisterende forskrift, er det mest nærliggende at dette fastsettes i produksjonsområde-forskriften eller akvakulturdriftsforskriften. Videre vises det til at det kan være hensiktsmessig med en ny forskrift som følge av at bestemmelser om nedjustering har en midlertidig karakter og vil kunne endres ved neste fargelegging i 2021. Sjømat Norge kan ikke se at det vil ha noen vesentlige konsekvenser hvilke forskrift bestemmelsen legges til. Av praktiske hensyn kan være hensiktsmessig å fastsette bestemmelsen i en ny forskrift. Sjømat Norge støtter derfor departementet sitt forslag.

Høringsnotatet diskuterer hvordan reduksjonen i produksjonskapasiteten skal foregå. Sjømat Norge sin vurdering er at departementet sin tilnærming hvor tillatelsens tillatte utnyttelsesgrad justeres, og ikke tillatelsen i seg selv, er hensiktsmessig. I praksis vil dette bety at en oppdretter i rødt område kun får utnytte 94% av kapasiteten av tillatelsen, og ikke får redusert sin MTB per tillatelse eksempelvis fra 780 til 733 tonn. Effekten vil være den samme, men ved å angi utnyttelsesgraden så synliggjøres et selskap sitt eierskap til en gitt produksjonskapasitet som de har betalt for. Dette gir en bedre oversikt over hvor stor produksjonskapasitet et selskap har «tilgang til», og selskapet sin rettighet til å øke kapasiteten vederlagsfritt når produksjonsområde igjen blir definert som «grønn».

Høringen foreslår at ved seks prosent reduksjon vil departementet runde av nedjusteringen for hver tillatelse ($780 \times 0,94 = 733,2 \sim 733$). Når en har flere tillatelser og selskapsbiomasse vil en da få en litt større reduksjon enn 6%. Argumentet for dette er et ønske om å ikke operere med desimaler. Vi mener at det bør være fullt mulig å operere med desimaler.

Høringsnotatet inneholder en konsekvensanalyse av forslaget, og vi ønsker å påpeke to forhold i denne analysen. Det vises til at «Det er rimelig å gi oppdrettere noe tid til å tilpasse sin produksjon ved nedjustering av kapasitet, og departementet har i gjeldende forskriftsverk lagt opp til at denne perioden er seks måneder.» Videre står det «Tatt i betraktning den relativt beskjedne størrelsen på kapasitetsjusteringer etter trafikklyssystemet er dette etter departementets syn imidlertid akseptabelt.» Med bakgrunn i at en normal produksjonsperiode i sjø er omtrent 16 måneder, og en reduksjon på 6 % må anses som betydelig, vil dette være krevende for de oppdrettere som må gjennomføre en pålagt kapasitetsreduksjon. Resultatet vil være et betydelig tidligere uttak av fisk enn planlagt, med de konsekvensene dette har for slaktevekt og fremtidige planlagt slaktevolum. Dette vil kunne være svært negativ i forhold til foredling av fisk, og mulighet til å overholde leveringsforpliktelser både med tanke på størrelse og volum. I tillegg til de negative økonomiske konsekvensene til produsent, så vil dette også ha negative konsekvenser i forhold til markedet. Departementet bør derfor gjøre en ny vurdering på hvor lang tid oppdretteren får til å tilpasse seg en kapasitetsreduksjon.

Departementet har også gjort noen betraktninger rundt de økonomiske konsekvensene med et nedtrekk, med utgangspunkt i PO3. Blant annet antas det at en reduksjon i produksjonen blir i størrelsesorden 3 %, som følge av unntaksregelen, m.m., noe som antagelig er svært optimistiske. Det vises til at i 2018 var det en fortjeneste på salg av fisk var 3,8 mrd. Med utgangspunkt i 2018 – tallene vil dette altså tilsvare et inntektsbortfall på 115 millioner. Hvis reduksjonen ble tilsvarende 5 % så vil inntektsbortfallet bli 190 millioner kroner. I tillegg kommer inntektsbortfallet fra videreforedling av fisk. Bortfallet av 112,5 årsverk, primært fra distriktene, vil også være svært alvorlig da det vil vanskelig å erstatte disse med alternativt arbeid. På grunn av de alvorlige sosiale og økonomiske konsekvensene med reduksjon i produksjonskapasiteten i et produksjonsområde forventer Sjømat Norge at departementet er svært sikre på at miljøpåvirkningen i et produksjonsområde er uakseptabel før et område settes i rødt. Det er positivt at departementet viser til at «... det i vurderingen av hva som er akseptabel påvirkning foretas en avveining mellom hensynet til næringsutvikling, miljøhensyn og andre samfunnshensyn, jf. merknadene til akvakulturloven § 10 i Ot.prp. nr. 61 (2004-2005).».

Vennlig hilsen
Sjømat Norge

Geir Ove Ystmark
Adm. Dir.

Jon Arne Grøttum
Direkør havbruk